

ที่ นร ๑๒๐๐/๕๕

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไต่ถามและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. บันทึกสรุปเสนอคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไต่ถามและประนอม
ข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ.

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไต่ถามและ
ประนอมข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้อง
นำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๕ (๖) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๖๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)
กำกับการบริหารราชการสำนักงาน ก.พ.ร. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว
(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ โดยที่มาตรา ๖๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า “ในอำเภอหนึ่ง ให้มีคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไต่ถามและ
ประนอมข้อพิพาทของประชาชนที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอ ในเรื่องที่พิพาททางแพ่ง
เกี่ยวกับที่ดินมรดก และข้อพิพาททางแพ่งอื่นที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนบาท หรือมากกว่านั้น ทั้งนี้
หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชี การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทและการจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ
ตลอดจนคำตอบแทนของคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไต่ถามและประนอมข้อพิพาท ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง พร้อมทั้งกำหนดด้วยว่าให้นำความในมาตรานี้ให้ใช้กับเขตของกรุงเทพมหานครด้วย
โดยอนุโลม” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวต่อมาได้มีประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการไต่ถามและประนอม
ข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๓ ขึ้นใช้บังคับ โดยในกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์
และวิธีการจัดทำบัญชี การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท เพื่อใช้สำหรับกรุงเทพมหานครแต่อย่างใด

๑.๒ กรุงเทพ...

๑.๒ กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๔๐๕/๓๔๗๗ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งว่า กรุงเทพมหานครได้ทำหรือประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนำกฎกระทรวงว่าด้วยการไถ่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๓ มาใช้บังคับกับเขตของกรุงเทพมหานครไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ให้กรุงเทพมหานครทราบ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรุงเทพมหานครแล้วมีความเห็นว่า “เมื่อมาตรา ๖๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ วรรคหนึ่งถึงวรรคแปดได้บัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับอำเภอเกี่ยวกับการไถ่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทของประชาชนในเรื่องที่พิพาททางแพ่งเกี่ยวกับที่ดินมรดก และข้อพิพาททางแพ่งอื่นที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนบาท หรือมากกว่านั้นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และวรรคเก้าได้บัญญัติให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับเขตของกรุงเทพมหานครด้วยโดยอนุโลม บทบัญญัติดังกล่าวย่อมมีความหมายว่า กระบวนการไถ่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทของประชาชนจะต้องนำมาใช้กับกรุงเทพมหานครด้วย ส่วนคำว่า “โดยอนุโลม” ย่อมหมายความว่าให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้กับกรุงเทพมหานครจะต้องนำมาใช้ตามสภาพที่เป็นอยู่และเป็นไปได้ในกรุงเทพมหานคร และโดยที่ มาตรา ๖๑/๒ วรรคหก กำหนดให้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีการดำเนินการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทและการจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ตลอดจนค่าตอบแทนของคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไถ่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท การออกกฎกระทรวงจึงย่อมออกเพื่อกำหนดรายละเอียดดังกล่าวสำหรับการดำเนินการในจังหวัดต่างๆ รวมทั้งในกรุงเทพมหานครในฉบับเดียวกัน หรือจะแยกออกเป็นกฎกระทรวงต่างฉบับกันก็ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเนื้อหาในกฎกระทรวงว่าด้วยการไถ่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว เห็นได้ว่ากฎกระทรวงดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อใช้กับกรณีจังหวัดต่างๆ นอกจากกรุงเทพมหานคร โดยมีได้มีบทบัญญัติสำหรับการดำเนินการในกรุงเทพมหานครไว้เป็นการเฉพาะ การจะนำกฎกระทรวงดังกล่าวไปใช้กับกรุงเทพมหานคร โดยอนุโลมก็มีข้อขัดข้องในบางประการ เช่น กระบวนการให้ได้มาซึ่งรายชื่อบุคคลที่สมควรเป็นผู้ไถ่เกลี่ยซึ่งกำหนดให้เสนอต่อคณะกรรมการจังหวัดเพื่อให้ความเห็นชอบ กระบวนการนี้ไม่อาจนำมาใช้กับกรุงเทพมหานครได้ เพราะกรุงเทพมหานครไม่มีคณะกรรมการจังหวัด ดังนั้น จึงเป็นการสมควรที่จะต้องดำเนินการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ สำหรับใช้ในกรุงเทพมหานครเป็นการเฉพาะ ซึ่งในการออกกฎกระทรวงดังกล่าว หากกรุงเทพมหานครมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการส่วนใดให้แตกต่างจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับจังหวัดต่างๆ แล้ว ก็สามารถที่จะกำหนดให้แตกต่างได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๖๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบบริหารราชการของกรุงเทพมหานครและสภาพของกรุงเทพมหานครได้ และโดยที่มาตรา ๗๑/๑๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ ก.พ.ร. มีหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการตรากฎที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น ก.พ.ร. จึงเป็นผู้มีหน้าที่พิจารณาและเสนอออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการไถ่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่งสำหรับเขตของกรุงเทพมหานครด้วย” กรุงเทพมหานครจึงได้มีหนังสือมายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๓ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ พิจารณาแล้วมีมติว่า “ก.พ.ร. ได้พิจารณาร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. แล้วเห็นชอบกับร่างกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวที่คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินเสนอโดยไม่มีการแก้ไข และให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป แต่อย่างไรก็ดี ก.พ.ร. มีข้อสังเกตเพิ่มเติมด้วยว่า โดยที่มาตรา ๕๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้คณะกรรมการจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนึ่งคนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ปลัดจังหวัด อัยการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด จากกระทรวงและทบวงต่างๆ เว้นแต่ กระทรวงมหาดไทยซึ่งประจำอยู่ในจังหวัด กระทรวง หรือทบวงละหนึ่งคน เป็นกรรมการจังหวัด และหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นกรรมการจังหวัดและเลขานุการ ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คณะกรรมการจังหวัดจะประกอบไปด้วยหน่วยงานของรัฐจากหลายภาคส่วนที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการ แต่เมื่อพิจารณากลุ่มบุคคลของกรุงเทพมหานครที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับ คณะกรรมการจังหวัดก็จะพบว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มาจากหน่วยงานภายในของกรุงเทพมหานครเท่านั้น ฉะนั้น จึงควรเพิ่มองค์ประกอบที่เป็นบุคคลภายนอก เช่น อัยการ หรือตำรวจ เป็นต้น ด้วย (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒.)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. เป็นกฎกระทรวงที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๖) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เรื่องดังกล่าวมีความเร่งด่วนในระดับปกติ เพื่อให้กรุงเทพมหานครได้มีร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. ไว้ใช้บังคับในระยะเวลาต่อไป

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

สรุปสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. ได้ว่า กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวได้แก้ไขเฉพาะในส่วนของคำนิยามในข้อ ๒ ในส่วนของความหมายของคำนิยาม คำว่า “อำเภอ” “ที่ว่าการอำเภอ” “นายอำเภอ” “ปลัดอำเภอ” “พนักงานอัยการประจำจังหวัด” และ “คณะกรรมการจังหวัด” เพื่อให้สามารถนำกฎกระทรวงดังกล่าวมาใช้บังคับกับกรุงเทพมหานครได้ด้วย

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ได้ให้ความเห็นชอบกับร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. แล้ว

๖. ข้อเสนอ...

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการใกล้ชิดและประนอม
ข้อพิพาททางแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์อาจ ตริกิจวัฒนากุล)

รองเลขาธิการ ก.พ.ร.

รักษาราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙'๒๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐